

Finansijski izvještaji za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine i Izvještaj nezavisnog revizora

Fond za razvoj i zapošljavanje
Republike Srpske a.d. Banja Luka

Odgovornost Uprave Banke za pripremu i odobravanje finansijskih izvještaja

Uprava Banke je dužna pripremiti finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Fonda, te rezultate njegovog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su im u razumnoj mjeri dostupni kako bi im omogućili očuvanje imovine Fonda, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava Banke je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja.

Uprava Banke je dužna podnijeti na usvajanje Nadzornom odboru izvještaj Fonda zajedno sa finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor usvaja iste.

Finansijski izvještaji Fonda za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine na stranama 6. do 40. su odobreni od strane Uprave Banke na dan 03. juna 2024. godine, potvrđujući ovo, potpisuje:

Za i u ime Uprave:

Direktor Banke

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2023. godine.....	6
Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine.....	7
Bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2023. godine	8
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2023. godine	9
1. Osnovni podaci o Fondu.....	10
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	11
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	13
4. Značajne računovodstvene procjene	19
5. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	20
6. Finansijski prihodi	20
7. Finansijski rashodi	21
8. Ostali prihodi i dobici.....	21
9. Neto dobici/(gubici) od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava	21
10. Porez na dobit	22
11. Zarada po akciji	22
12. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja	23
13. Dugoročni finansijski plasmani	24
14. Kratkoročna potraživanja.....	28
15. Kratkoročni finansijski plasmani	29
16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	29
17. Kratkoročna razgraničenja	30
18. Kapital	30
19. Dugoročne obaveze	31
20. Kratkoročne finansijske obaveze.....	33
21. Obaveze iz poslovanja	33
22. Vanbilansna evidencija.....	33
23. Transakcije sa povezanim pravnim licima	34
24. Upravljanje finansijskim rizicima	36
25. Poreski rizici	39
26. Događaji nakon datuma izveštavanja	39
27. Sudski sporovi	39
28. Devizni kursevi	40

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Skupštini akcionara Investiciono razvojne banke Republike Srpske i Upravi

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Fond"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine, i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu, bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena uz finansijske izvještaje koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijskog položaja Fonda na dan 31. decembra 2023. godine i njegove finansijske uspješnosti, te njegovih novčanih tokova za godinu koja je tada završila u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i ostalom zakonskom regulativom primjenjivom na Fond.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Fond u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

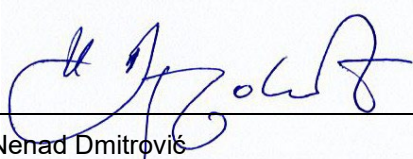
- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorio Fond;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Fond prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koje su otkrivene tokom naše revizije.

Također, dostavljamo rukovodstvu Fonda izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje se može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nenad Dmitrović, ovlašteni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 10. oktobar 2024. godine

Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Nenad Dmitrović
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2023. u KM	2022. u KM
Poslovni prihodi			
Ostali poslovni prihodi		3.485	1.618
		3.485	1.618
Poslovni rashodi			
Troškovi proizvodnih usluga		(596)	(596)
Troškovi amortizacije i rezervisanja		(10.421)	(10.421)
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	5	(7.659.601)	(4.661.921)
Troškovi poreza		(48.865)	(16.109)
		(7.719.483)	(4.689.047)
Poslovni dobitak/ (gubitak)		(7.715.998)	(4.687.429)
Finansijski prihodi	6	9.578.458	11.233.587
Finansijski rashodi	7	(2.125.966)	(2.139.381)
Ostali prihodi i dobici	8	34.237.367	-
Ostali rashodi i gubici		(16.741)	(13.184)
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	9	47.282	19.113
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		(12.270.942)	(4.851.940)
Dobitak/gubitak prije oporezivanja		21.733.460	(439.234)
Porez na dobit	10	(1.399.130)	-
Odloženi poreski rashodi		(678.218)	(58.710)
Odloženi poreski prihodi		-	-
Neto dobitak/gubitak		19.656.112	(497.944)
Zarada po akciji	11	0,054543	(0,00142)

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni od strane Nadzornog odbora dana 03. juna.2024. godine.

Potpisano u ime Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d.:

Lice ovlašteno za zastupanje

Lice sa licencom

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja oprema	12	678.325	688.747
Dugoročni finansijski plasmani		321.542.467	284.203.788
Ostala dugoročna sredstva i razgraničenja	13	538.618	771.551
		322.759.410	285.664.086
Tekuća imovina			
Kratkoročna potraživanja	14	226.190	1.650.113
Kratkoročni finansijski plasmani	15	81.451.903	86.480.137
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16	10.390.246	29.255.794
Kratkoročna razgraničenja	17	779.035	855.928
		92.847.374	118.241.972
Odložena poreska sredstva			678.219
POSLOVNA AKTIVA		415.606.784	404.584.277
Vanbilansna aktiva	22	31.156.850	6.165.996
UKUPNA AKTIVA		446.763.634	410.750.273
Kapital	18		
Osnovni kapital		363.675.431	360.375.431
Rezerve		1.809.387	1.809.387
Ostale rezerve		-	-
Neraspoređeni dobitak prethodnih godina		36.510.380	16.854.268
Gubitak ranijih godina		(92.751.820)	(92.253.876)
Gubitak tekuće godine		-	(497.944)
		309.243.378	286.287.266
Ostala dugoročna rezervisanja		389.460	64.338
Dugoročne obaveze			
Dugoročne obaveze	19	88.928.338	98.372.814
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	20	9.126.861	16.025.582
Obaveze iz poslovanja	21	6.897.487	3.562.624
Obaveze iz specifičnih poslova		5.136	-
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine		45.393	10.818
Obaveza za porez na dobit		802.076	-
Kratkoročna razgraničenja		168.655	260.835
		17.045.608	19.859.859
POSLOVNA PASIVA		415.606.784	404.584.277
Vanbilansna pasiva	22	31.156.850	6.165.996
UKUPNA PASIVA		446.763.634	410.750.273

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2023. godine

	2023. u KM	2022. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Ostali prilivi iz poslovne aktivnosti	269.027	1.618
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(3.918.566)	(3.719.228)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(2.107.959)	(1.954.332)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(613.819)	(637.935)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(6.371.317)	(6.309.877)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi od ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	156.808.712	87.512.844
Prilivi po osnovu kamata	8.815.832	9.550.090
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi po osnovu ostalih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	(108.590.325)	(24.336.845)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(56.800.000)	(59.747.583)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	234.219	12.978.506
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	3.300.000	2.500.000
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	-	-
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	21.100.000	-
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(14.463.082)	(15.124.275)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	-	-
Odlivi po osnovu dužničkih instrumenata	(1.562.500)	(1.562.500)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(21.100.000)	-
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(12.725.582)	(14.186.775)
NETO PRILIV / (ODLIV) GOTOVINE	(18.862.680)	(7.518.146)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	29.255.794	36.882.076
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	30.211	5.922
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	(33.079)	(114.058)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	10.390.246	29.255.794

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja..

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2023. godine

	Akcijski kapital- vlasnički udjeli	Rezerve	Akumulirani neraspoređeni dobitak/ (nepokriveni gubitak)	Ukupno
	u KM			
Stanje na dan 31.12.2020./01.01.2022. godine	357.875.431	1.809.387	(75.399.608)	284.285.210
Dobit/ (gubitak) za godinu	-	-	(497.944)	(497.944)
Emisija akcijskog kapitala i drugi oblici povećanja kapitala	2.500.000	-	-	2.500.000
Stanje na dan 31.12.2021./01.01.2023. godine	360.375.431	1.809.387	(75.897.552)	286.287.266
Dobit/ (gubitak) za godinu	-	-	19.656.112	19.656.112
Emisija akcijskog kapitala i drugi oblici povećanja kapitala	3.300.000	-	-	3.300.000
Stanje na dan 31.12.2023. godine	363.675.431	1.809.387	(56.241.440)	309.243.378

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o Fondu

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d., Banja Luka (u daljem tekstu: "Fond") osnovan je Zakonom o Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 56/06, 28/13 i 111/21, u daljem tekstu: "Zakon") i registrovan je Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 16. oktobra 2007. godine.

U skladu sa članom 5. Zakona, Fondom upravlja Investiciono - razvojna banka Republike Srpske a.d., Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka"). Organi Fonda su Skupština, čiju funkciju vrši Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: "Vlada") i direktor. Funkciju direktora Fonda vrši direktor Banke. Pitanja iz djelokruga Upravnog odbora su u nadležnosti Uprave Banke.

Osnovna djelatnost Fonda je implementacija razvojnih projekata u Republici Srpskoj kroz: odobravanje kreditnih sredstava i njihovo plasiranje, odobravanje sredstava kroz donacije u skladu sa ugovorenim obavezama, ulaganje u hartije od vrijednosti emitenata iz Republike Srpske, pribavljanje sredstava sa domaćeg i međunarodnog finansijskog tržišta, dodjela sredstava malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, kao i drugo kreditno i finansijsko posredovanje.

Sjedište Fonda je Vidovdanska 2, u Banjoj Luci, Republika Srpska (Bosna i Hercegovina). Fond nije imao zaposlenih radnika na dan 31. decembra 2023. godine.

Povezana pravna lica Fonda su:

1. Investiciono- razvojna banka Republike Srpske a.d., Banja Luka;
2. Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka;
3. Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka;
4. Fond stanovanja Republike Srpske a.d. Banja Luka;
5. Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske a.d. Istočno Novo Sarajevo;
6. Fond za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu Republike Srpske a.d. Banja Luka.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Finansijski izvještaji Fonda su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj, a koji podrazumijevaju da su finansijski izvještaji sastavljeni uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja MSFI.

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Fonda su pripremljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja.

Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Fond uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Finansijski izvještaji Fonda, su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 104/21 i 59/22), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 63/16, 59/22 i 129/22), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 59/22).

Fond je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristio direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivao računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske i ostalom regulativom primjenjivom na Fond.

Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (KM). Konvertibilna marka je funkcionalna i zvanična izvještajna valuta u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje (“MSFI”) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (“MRS”)

Novi standardi i izmjene postojećih standarda, koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvima i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na finansijske izvještaje Fonda, uz napomenu da je u Republici Srpskoj primjena MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ odgođena.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Fond ima namjeru da primjeni nove Standarde i tumačenja, koji su relevantni za Banku i Fond, u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično objavljeni i usvojeni u Republici Srpskoj, a materijalni uticaj na finansijske izvještaje Fonda će se utvrditi u periodu inicijalne primjene.

Uporedni podatak

Fond je u priloženim finansijskim izvještajima prikazalo uporedne podatke za 2022. godinu.

Stalnost poslovanja

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji pretpostavlja da će Fond nastaviti sa poslovanjem u budućnosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od prodaje se iskazuju po fakturnoj vrijednosti, i evidentiraju se u trenutku pružanja usluge.

Prihod od kamata knjiži se na obračunskoj osnovi u skladu s neotplaćenom glavnicom po efektivnoj kamatnoj stopi.

Troškovi upravljanja Fondom

Rashodi po osnovu naknada Banci za upravljanje Fondom se evidentiraju na teret perioda na koji se odnose, i to u visini iznosa obračunatog od strane Banke, u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske o načinu obračuna i naplate naknade za upravljanje fondovima br. 04/1-012-1401/08 i br. 04/1-012-2-348/15. Navedenom Odlukom je definisano da Banka naknadu za upravljanje fondovima obračunava akontativno, proporcionalno planiranim prihodima svakog fonda kojim Banka upravlja, a po konačnom obračunu fondovi participiraju u ukupnim rashodima Banke proporcionalno ostvarenim prihodima svakog pojedinačnog fonda.

Preračunavanje strane valute

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u Konvertibilnim markama po zvaničnom kursu važećem na dan izvještaja o finansijskom položaju. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene. Nastale pozitivne i negativne kursne razlike knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda perioda.

Zvanični kursevi stranih valuta primijenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
EUR	1,9558	1,9558
SDR	2,3813	2,4161
USD	1,7699	1,8337

Porezi

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg

perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Prilikom izračunavanja poreske osnovice i postupka usklađivanja rashoda od indirektnog otpisa plasmana, Fond se rukovodi odredbama Zakona o porezu na dobit ("Službeni glasnik RS", broj 94/15 i 1/17 i 58/19), i to članom 22. koji se odnosi na finansijske institucije. Rukovodstvo Fonda, smatra da je to adekvatan tretman, jer je pretežna djelatnost Fonda plasiranje finansijskih sredstava, kao i da je navedena primjena odredbi Zakona o porezu na dobit u skladu sa zahtjevima poreskih organa.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke usljed umanjenja vrijednosti.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Za potrebe osnivanja Fonda i utvrđivanja njegovog osnivačkog kapitala, angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši procjenu vrijednosti osnivačkog kapitala Fonda, a samim tim i procjenu vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme Fonda koja su unijeta kao dio osnivačkog kapitala Republike Srpske iz prethodnog Fonda. Nezavisni procjenitelj je izvršio procjenu osnovnih sredstava Fonda sa stanjem na dan 31. decembar 2006. godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema, nabavljena nakon osnivanja Fonda, se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate. Nabavna vrijednost izgrađenih osnovnih sredstava je njihova nabavna vrijednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Nekretnine, postrojenja i oprema, se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate. Nabavna vrijednost izgrađenih osnovnih sredstava je njihova nabavna vrijednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, iskazuju se u izvještaju o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Adaptacije, obnavljanja i popravke koje produžavaju vijek korištenja sredstva, uvećavaju vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme. Opravke i održavanja se knjiže na teret tekućeg obračunskog perioda i prikazuju kao troškovi poslovanja.

Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja se obračunava primjenom proporcionalne (linearne) metode koja podrazumijeva istu stopu amortizacije za svaku godinu korištenja.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, koji su služili kao osnova za obračun amortizacije i primijenjene stope u godini koji se završava na dan 31.12.2023. godine su sljedeći:

	Vijek trajanja (godina)	Stopa (%)
Građevinski objekti	75	1,3
Nematerijalna ulaganja	5	20
Motorna vozila	6,5	15,5
Računari	5	20
Kancelarijski namještaj i ostala oprema	6 - 10	10 - 16,5

Finansijski instrumenti (priznavanje i odmjeravanje)

MSFI 9 reguliše klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata. MSFI 9 je podijeljen u tri različita područja: klasifikacija i mjerenja finansijskih instrumenata, umanjenja vrijednosti i računovodstvo zaštite.

U sklopu implementacije Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 (u nastavku: MSFI 9), Investiciono - razvojna banka Republike Srpske (u nastavku: IRB RS) izradila je Metodologiju za procjenu obezvrijeđenja plasmana IRB prema međunarodnom standardu finansijskog izvještavanja 9- Finansijski instrumenti (u nastavku: Metodologija).

Ovom metodologijom su potvrđeni osnovni metodološki aspekti koji se implementiraju kao što su segmentacija portfolija IRB RS, nivoi kreditnog rizika, kriterijumi za promjenu nivoa, izračunavanje očekivanog kreditnog gubitka i drugi, kao i dostupnost istorije statusa neizmirenja.

MSFI 9 uvodi pojmove obezvrijeđenja i očekivanog kreditnog gubitka, čije je izračunavanje zasnovano na prelasku finansijskih instrumenata između tri nivoa obezvrijeđenja.

Metodologijom se propisuje način formiranja ispravki vrijednosti za sva direktno plasirana sredstva Fondova kojima upravlja IRB RS, odnosno grupe povezanih klijenata koji za Fondove predstavljaju jedan rizik.

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Metodologija se primjenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti ili fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat osim na:

- Učešća u povezanim licima, pridruženim licima i zajedničkim ulaganjima koja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izvještaji, MRS 27- Pojedinačni finansijski izvještaji ili MRS 28 - Učešća u pridruženim licima i zajedničkim poduhvatima (osim u sklučajevima kada navedeni standardi zahtijevaju ili dozvoljavaju licu da obračunava učešće u povezanom licu, pridruženom licu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtjevima MSFI 9);
- Prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koja se primjenjuje MRS 19 - Primanaj zaposlenih;
- HOV u portfoliju fondova kojima upravlja IRB RS, u dijelu koji se odnosi na vrednovanje istih, a koje se vrši u skladu sa Uredbom koju donosi Vlada Republike Srpske.

Sami finansijski instrumenti za potrebe zahtjeva koji se odnose na obračun ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9, definisani su u MRS 32, koji ih definiše kao ugovore na osnovu koji nastaje finansijska imovina jednog lica i finansijska obaveza ili instrumenti kapitala drugog lica.

Za potrebe ove Metodologije statusom neizmirenja obaveza smatraju se sva kašnjenja preko 90 dana.

Po Metodologiji finansijska imovina se klasifikuje prema osobinama pripadajućih ugovorenih novčanih tokova i poslovnih modela. Poslovnim područjima IRB RS dodijeljeni su poslovni modeli „držanje radi naplate“ ili „držanje radi naplate i prodaje“, a u skladu sa namjerom držanja i očekivanim prometom finansijskih instrumenata.

Kredite i srodna potraživanja (sa namjerom banke-prikupljanje ugovorenih novčanih tokova, prikupljanje ugovorenih novčanih tokova) moguće je klasifikovati prema MSFI9 po amortizujućem trošku, kao instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) i kao instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Ulaganja u vlasničke instrumente (Fond priznaje samo prihode od dividendi kroz bilans uspjeha, i to onda kad stekne pravo od njih, a promjene fer vrijednosti se vode kroz OCI) moguće je klasifikovati kao instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) i kao instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Fond će za svaku stavku finansijske aktive koja predstavlja finansijski instrument u trenutku inicijalnog priznavanja izvršiti njenu klasifikaciju u jednu od 3 kategorije koje su predviđene Metodologijom.

Kreditni portfolio IRB RS je segmentiran prema tipu proizvoda na sljedeći način:

- Država, javne ustanove i jedinice lokalne samouprave (svi zajmovi dati javnim ustanovama, opštine i gradovi RS, te javna preduzeća i privredna društva koja su u većinskom vlasništvu Republike Srpske);
- Finansijske institucije (sve izloženosti prema finansijskim posrednicima putem koji su plasirana sredstva IRB RS i Fondova);
- Privredna društva (svi direktni zajmovi plasirani pravnim licima po kreditnim linijama IRB RS i Fondova);
- Stanovništvo (direktni zajmovi plasirani po kreditnoj liniji zajmovi za nezaposlene demobilisane borce RS).

Metodologija definiše tri nivoa u koje mogu biti svrstani plasmani Fonda u zavisnosti od inicijalne ocjene plasmana kao i promjena koje se mogu identifikovati u toku otplate plasmana. Karakteristike Nivoa su sljedeće:

- 1) Nivo 1- nizak nivo kreditnog rizika odnosno klijenti kod kojih nije identifikovana značajnija nepovoljna promjena u kreditnom kvalitetu.
- 2) Nivo 2- povećan nivo kreditnog rizika odnosno klijenti kod kojih postoji značajan pad kreditnog kvaliteta.
- 3) Nivo 3 - izloženost kod kojih je nastalo umanjeno vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza sa kašnjenjem 90 i više dana.
- 4) POCI imovina - predstavlja izloženost za koju se u trenutku inicijalnog priznavanja utvrdi da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika i ona se prilikom početnog priznavanja raspoređuje u nivo kreditnog rizika 3, a naknadno se može rasporediti u nivo kreditnog rizika 2.

U skladu sa Metodologijom, transferi između nivoa su moguća u oba smjera. U slučaju poboljšanja kreditnog kvaliteta dužnika, transfer će se vršiti iz lošijeg u bolji nivo uz identifikaciju poboljšanja kreditnog rejtinga i uz praćenje potraživanja određenog vremenskog perioda radi utvrđivanja održivosti identifikovanog poboljšanog stanja.

Zajednička karakteristika plasmana za prebacivanje iz Nivoa 1 u Nivo 2, a potom dalje u Nivo 3 je pogoršanje kreditnog kvaliteta plasmana, čime se dato pogoršanje identifikuje dok je za obrnuti proces pomjeranja iz Nivoa 3 u Nivo 2 i u Nivo 1 karakteristično poboljšanje kreditnog kvaliteta konkretnog plasmana i proticanje određenog vremenskog perioda u kojem se prati da je identifikovano poboljšanje trajna karakteristika plasmana.

Imovina klasifikovana u POCI imovinu ne može se reklasifikovati u niži nivo kreditnog rizika.

Očekivani kreditni gubitak

Fond utvrđuje očekivane kreditne gubitke za stavke finansijske aktive koje se vrednuju po amortizovanim trošku i fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Fond na individualnoj osnovi utvrđuje očekivani kreditni gubitak za pojedinačno značajne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 za iznose iznad praga materijalne značajnosti u zavisnosti od korisnika.

Shodno Metodologiji očekivani kreditni gubitak za izloženosti na grupnoj osnovi računa se u skladu sa sljedećom opštom formulom:

$$ECL=PD \times LGD \times EaD$$

gdje je:

ECL- očekivani kreditni gubitak

PD - vjerovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza

LGD - gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza

EaD - izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza

Fond utvrđuje očekivani kreditni gubitak za izloženosti na individualnoj osnovi kao pozitivnu razliku između bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti i procijenjenih budućih novčanih tokova (od operativnih prihoda i/ili realizacije kolaterala) tokom očekivanog vijeka trajanja stavke finansijske aktive diskontovanih efektivnom kamatnom stopom važećom na datum izvještavanja. Pri tome, procjena izvjesnosti budućih novčanih tokova od operativnih prihoda mora se zasnivati najmanje na:

- Istorijskim novčanim tokovima u periodu od najmanje zadnjih šest mjeseci;
- Pouzdanoj dokumentovanosti budućih novčanih tokova;
- Iskustvu banke u naplati potraživanja od klijenata sa sličnim karakteristikama.

Fond utvrđuje očekivani kreditni gubitak za POCI imovinu na individualnoj osnovi, a na način definisan Metodologijom.

Fond može za potrebe utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka koristiti pojednostavljen pristup, te vršiti ekspertnu procjenu očekivanih gubitaka na osnovu istorijskih podataka o naplati takvih vrsta potraživanja, evidentiranim gubicima, te na budućim očekivanjima o naplatama takvih vrsta potraživanja.

Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Fond ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju držani, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se proznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko: je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva, ili je Fond prenio pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzeo obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili je Fond izvršio prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenio niti zadržao sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenio kontrolu nad njima.

Kada je Fond prenio pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopio ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenio niti zadržao sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenio kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Fond angažovan u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Fonda, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Fond morao da isplati.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ikoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmjenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

4. Značajne računovodstvene procjene

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim i ostalim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Obezvredjenje vrijednosti sredstava

Na izvještajni dan, rukovodstvo Fonda analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko sredstvo postoji obezvredjenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadiive vrijednosti.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Fond ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koji stvaraju ekonomske dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Fonda je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Fonda vrši procjenu rizika i, u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Fonda, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja*.

5. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi upravljanja Fondom (napomena 23)	7.490.709	4.415.268
Troškovi premije osiguranja	446	376
Troškovi platnog prometa	38.389	32.171
Troškovi neproizvodnih usluga	10.884	18.198
Ostali nematerijalni troškovi	119.173	195.908
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	7.659.601	4.661.921

Troškovi po osnovu upravljanja Fondom se evidentiraju na teret perioda na koji se odnose, i to u visini iznosa obračunatog od strane Banke, u skladu sa Odlukom Vlade o načinu obračuna i naplate naknade za upravljanje fondovima od 12. juna 2008. godine. Fond za Razvoj i zapošljavanje u 2023. godini učestvuje 67% u troškovima Banke, te je iz navedenog razloga povećana naknada u odnosu na 2022. godinu, gdje je učešće Fonda u troškovima Banke bilo 43%.

6. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Prihod od kamate na obveznice	2.968.130	2.541.375
Prihod od kamate na kreditne linije	5.898.220	8.322.613
Oročena sredstva i sredstva po viđenju	-	1.113
Naknada za obradu zajmova	41.173	64.215
Naknada za date garancije	287.609	257.801
Kamata za faktoring	2.241	40.548
Pozitivne kursne razlike	381.085	5.922
Ukupno finansijski prihodi:	9.578.458	11.233.587

7. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2023. u KM	2022. u KM
Rashodi kamata	2.118.928	1.932.450
Negativne kursne razlike	7.038	206.931
Ukupno finansijski rashodi:	2.125.966	2.139.381

Rashodi kamata u 2023.godini u iznosu 2.118.928 KM odnose se na plaćene kamate po kreditu WB IBRD 7839 u iznosu 370.338 KM, kamate po kreditu WB IBRD 81670 u iznosu 641.256 KM, kamate po kreditima Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) od 90.623 KM, kamate po kreditu EIB 25254 u iznosu od 441.850 KM, kamata po kreditu EBRD 9183 u iznosu 171.913 KM i komisiona provizija po kreditu EBRD 9183 u iznosu od 75.573 KM, kamate po osnovu emitovanih obveznica u iznosu 294.115 KM, te kamate po osnovu uzetih pozajmica od povezanih lica u iznosu od 33.260 KM.

Rashodi po osnovu kursnih razlika nastali su kao rezultat plaćanja dospjelih anuiteta po IDA kreditima i preračuna obaveza u stranoj valuti na kraju obračunskog perioda po srednjem kursu.

8. Ostali prihodi i dobici

Dana 29.11.2023. godine Fond je sa Društvom „Standard računovodstvene usluge“ d.o.o. Bijeljina, a na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske, zaključio Ugovor o kupoprodaji potraživanja i sporednih prava (portfelj od 41 ugovora o zajmu, odnosno 37 dužnika) ukupne izloženosti 125.533.870 KM, a za koje je izvršena ispravka vrijednosti 98,89%, po cijeni u iznosu od 35.629.924 KM. Kupoprodajna cijena jeu cjelosti isplaćena dana 22.12.2023. godine. Po navedenom osnovu su ostvareni dobici u iznosu od 34.237.367 KM.

9. Neto dobici/(gubici) od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava

Neto dobici/gubici od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava	2023. u KM	2022. u KM
Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana	4.998.564	2.745.607
Rashodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana	(17.269.506)	(7.597.548)
Neto dobici/gubici od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana	(12.270.942)	(4.851.940)
Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	47.282	19.113
Rashodi od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	-	-
Neto dobici/gubici od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	47.282	19.113
Ukupno neto dobici/gubici od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava	(12.223.660)	(4.832.827)

Prihodi/(rashodi) od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih sredstava odnose se na usklađivanje vrijednosti finansijske imovine (kredita, obveznica, pozajmica) na osnovu procjene rizika, a u skladu sa utvrđenom Metodologijom za procjenu obezvrjeđenja plasmana prema MSFI 9.

Najveći dio rashoda od usklađivanja se odnosi na usklađivanje obveznica (6.681.588 KM), zajmova (5.622.057 KM), te pozajmica pravnim licima (4.965.861 KM).

Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava odnosi se na usklađivanje vrijednosti gotovine na kraju obračunskog perioda u skladu sa MSFI 9.

10. Porez na dobit

Porez na dobit	2023. u KM	2022. u KM
Dobitak/gubitak prije oporezivanja	21.733.460	(439.233)
Korekcija za poreske svrhe	(959.976)	1.026.337
Poreski dobitak/ (gubitak)	20.773.484	587.104
Preneseni poreski gubitak iz prethodnih godina	(6.782.184)	(587.104)
Odložena poreska sredstva	678.218	58.710
Prenos poreskog gubitka za naredne godine		(6.782.184)
Neto poreska osnovica	13.991.299	-
Tekući porez na dobit (10%)	1.399.130	-

11. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2023. u KM	2022. u KM
Dobitak/(gubitak) obračunskog perioda	19.656.912	(497.944)
Prosječan ponderisani broj akcija	360.375.431	350.675.431
Ukupno zarada po akciji:	0,054543	(0,00142)

12. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja

Opis	Nematerijalna ulaganja	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno
N A B A V N A V R I J E D N O S T				
<u>Stanje na dan 01.01.2023.</u>	37.281	801.645	115.009	953.935
Prenos sa/na	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-	-
<u>Stanje na dan 31.12.2023.</u>	37.281	801.645	115.009	953.935
I S P R A V K A V R I J E D N O S T I				
Stanje na dan 01.01.2023.	37.281	112.898	115.009	265.188
Amortizacija za tekuću godinu	-	10.421	-	10.421
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-
<u>Stanje na dan 31.12.2023.</u>	37.281	123.320	115.009	275.610
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022. godine	-	688.747	-	688.747
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine	-	678.325	-	678.325

13. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	2.735.900	2.735.900
Dugoročni krediti u zemlji	353.119.101	403.089.151
Dugoročni krediti povezana lica (napomena 23)	19.000.000	-
Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanom trošku – obveznice	66.600.542	75.656.326
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	441.455.543	481.481.377
Tekuće dospjeće	78.851.903	76.605.137
IV Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	2.735.900	2.735.900
IV Dugoročni krediti u zemlji	28.818.170	115.110.571
IV Dugoročni krediti povezana lica	125.000	-
IV Obveznice	9.382.103	2.950.981
UKUPNO (neto) dugoročni finansijski plasmani:	321.542.467	284.078.788

Dugoročni finansijski plasmani obuhvataju učešće u kapitalu zavisnih subjekata (Banka Srpske a.d. u stečaju), plasmane sredstava na kreditnoj osnovi, plasmane sredstava u hartije u vrijednosti koje su na dan bilansa u cjelosti klasifikovane kao finansijska sredstva po amortizovanom trošku, te ostale plasmane pravnim licima.

Pregled dugoročnih kredita u zemlji dat je u sledećoj tabeli:

Dugoročni krediti u zemlji	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kreditni za demobilisane borce	1.278.305	1.396.985
Poljoprivreda, preduzetnici i preduzeća	200.683.318	193.043.061
Jedinice lokalne samouprave	7.027.825	5.745.595
Mikrobiznis u poljoprivredi	13.728.436	9.792.460
Početne poslovne aktivnosti	1.459.624	1.298.982
Kreditna linija stambeni krediti	41.480.857	17.614.309
Kreditna linija Svjetske banke IBRD 9183	2.538.798	-
Kreditna linija EIB	12.253.631	62.115.058
Kreditna linija - zajmovi za preduzeća	3.897.190	23.747.066
Kreditna linija - zajmovi za poljopriv. i prer. Ind	3.112.405	24.591.989

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Dugoročni krediti u zemlji	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kreditna linija - zajmovi za polj. i ind. preradu polj. proizvoda	4.792.428	12.486.959
Kreditna linija – zajmovi za zdravstvene ustanove	3.982.699	5.249.365
Kreditna linija - preduzeća koje odredi vlada	22.053.585	26.766.092
Kreditna linija - otkup potraživanja	850.000	1.450.000
Pozajmice pravnim licima	27.980.000	11.791.230
Potraživanja od Vlade RS	6.000.000	6.000.000
Ukupno dugoročni krediti:	353.119.101	403.089.151
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	75.245.987	71.279.971
Ispravka vrijednosti dugoročnih kredita	(28.818.170)	(115.110.571)
Ukupno dugoročni krediti:	249.054.944	216.698.609

Dugoročni krediti na dan 31.12.2023. godine u ukupnom iznosu od 353.119.101 KM se odnose na dugoročna potraživanja za date kredite privrednim društvima i preduzetnicima, jedinicama lokalne samouprave u Republici Srpskoj, borcima i mladim bračnim parovima. Navedeni krediti su najvećim dijelom plasirani krajnjim korisnicima preko poslovnih banaka i mikrokreditnih društava (u daljem tekstu „finansijske institucije“) u Republici Srpskoj, izuzev direktno plasiranih zajmova demobilisanim borcima, privrednim društvima, za poljoprivredu, zdravstvene ustanove i privredna društva koje odredi Vlada. Rizik naplate navedenih potraživanja od krajnjih korisnika ne snosi Fond, već finansijske institucije preko kojih Fond plasira kreditna sredstva, odnosno Fond od finansijskih institucija naplaćuje potraživanja za date kredite, kao i dospjelu kamatu, bez obzira da li krajnji korisnik kredita redovno otplaćuje svoj dug. Dok direktnim kreditiranjem kategorija demobilisanih boraca Republike Srpske, privrednih društava, poljoprivrede, zdravstvenih ustanova i privrednih društava koje odredi Vlada rizik naplate plasiranih i dospjelih sredstava snosi Fond.

Pored ovih kredita, na osnovu odluka Vlade RS, Fond je dao pozajmicu povezanom pravnom licu Fond stanovanja RS u iznosu od 19.000.000KM.

Na dan 31.12.2023. godine, dugoročni krediti su plasirani preko sljedećih finansijskih institucija:

Dugoročna potraživanja po osnovu datih kredita plasiranih preko poslovnih banaka i mikrokreditnih društava u Republici Srpskoj	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Nova banka a.d. Banja Luka	131.137.481	128.384.253
Addiko Bank a.d. Banja Luka	5.003.827	6.489.549
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	23.964.344	11.548.451
MKO Mikrofin d.o.o. Banja Luka	6.307.828	4.914.980
Unicredit bank a.d. Banja Luka	10.102.495	17.144.627
Atos banka a.d. Banja Luka	40.752.090	9.953.128
Naša banka a.d. Bijeljina	9.245.061	7.611.480

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Dugoročna potraživanja po osnovu datih kredita plasiranih preko poslovnih banaka i mikrokreditnih društava u Republici Srpskoj	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Banka poštanska štedionica a.d. Banja Luka	27.788.160	33.369.069
MF banka a.d. Banja Luka	11.208.623	7.601.963
MKD Privrednik Bijeljina	1.316.402	832.479
Procredit Bank a.d.Banja Luka	214.000	-
Ukupno finansijske institucije:	267.040.311	227.849.979
Ispravka vrijednosti:	(667.601)	(569.625)
Ukupno:	266.372.710	227.280.354

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Pregled finansijske imovine koja se vrednuje po amortizovanom trošku - obveznice

Finansijska imovina po amortizovanom trošku – obveznice	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obveznice-Kaldera	947.447	1.037.754
Obveznice-RK Boska	-	312.492
Obveznice Nova banka (NOVB-O-G)	16.000.000	16.000.000
Obveznice RSBD-O-26	2.485.000	2.485.000
Obveznice RSBD-O-30	3.790.000	3.790.000
Obveznice RSBD-O-T	-	1.000.000
Obveznice RSBD-O-32	119.000	5.119.000
Obveznice univerzitet PIM (PMRO O B)	718.132	750.000
Obveznice Kozarska Dubica(KDRF O A)	1.127.798	1.288.989
Obveznice OC Jahorina (OCJH-O-B)	3.594.507	4.135.569
Obveznice OC Jahorina (OCJH-O-C)	3.267.067	3.500.000
Obveznice RSBD -008	-	625.000
Obveznice Srbac (OSOD O A)	2.691.705	2.952.792
Obveznice Vodovod Srbac (VDVS O A)	367.721	411.772
Obveznice RSBD- O34	4.000.000	4.000.000
Obveznice Toplana Prijedor (TPPD O B)	4.000.000	4.000.000
Obveznice Toplana BL (TPBL O C)	2.987.864	3.228.358
Komunalac a.d. Kozarska Dubica (KMRZ-O-A)	253.226	271.792
Obveznice Interlignum doo Teslić (INLG O-A)	2.620.167	2.855.852
Opština Sokolac (SLRF-O-A)	1.847.653	1.987.869
Republika Srpska – dugoročne obveznice 36 (RSBD-O15)	1.373.000	1.373.000
Obveznice Istočni Stari Grad (OPIG O B)	530.000	530.000
Obveznice JKP Komvod Brod – (KPKB-O-A)	229.826	257.358
Obveznice Vodovod ad K.Dubica (VDKZ O A)	369.041	389.792
Obveznice osiguranje Aura a.d. Banja Luka (AURO O A)	1.687.500	1.912.500
Obveznice Atlantik BB doo B.Luka (ATFR O B)	1.546.300	1.700.000
Obveznice Elektrokrajina ad B.Luka (EKBL-O-A)	826.753	914.879
Obveznice Područna privredna komora B.L. (PKBL O B)	227.297	251.559
Obveznice Niskogradnja doo Laktaši (NISG O A)	2.082.637	2.325.000
Obveznice Niskogradnja doo Laktaši (NISG O B)	1.885.863	2.100.000
Obveznice Niskogradnja doo Laktaši (NISG O C)	1.151.210	1.250.000
Obveznice Connect people doo Pale (COPL O A)	2.900.000	2.900.000
Obveznice Interlignum doo – INLG O B	450.516	-
Obveznice DIŠ Šipovo – DISV O A	523.311	-
Ukupno dugoročne obveznice:	66.600.541	75.656.327

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Finansijska imovina po amortizovanom trošku – obveznice	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Tekuće dospijeće obveznica (napomena 18)	(3.605.915)	(5.290.475)
Ispravka vrijednosti obveznica – dugoročne obveznice	(9.382.103)	(2.860.673)
Ukupno obveznice:	53.612.523	67.505.179

Pregled ostalih dugoročnih finansijskih plasmana dat je u sljedećoj tabeli:

Ostali dugoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Potraživanja-ostali dugoročni finansijski plasmani (sporazumi)	1.442.808	2.873.089
Ispravka vrijednosti-ostali dugoročni plasmani	(904.190)	(2.101.538)
Ukupno ostali dugoročni finansijski plasmani:	538.618	771.551

14. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Potraživanja za kamata na kredite	939.097	9.176.933
Potraživanja za kamate na obveznice	148.149	106.604
Potraživanja za kamate na pozajmice	92.168	323.705
Potraživanja za zatezne kamate	546.420	21.809.930
Potraživanja za naknadu za garancije		
Potraživanja za naknadu za nenamjensko trošenje	19.004	1.355.343
Potraživanja za više plaćene doprinose	398	398
Potraživanja Sinergija MKO	2.049.324	2.049.324
Potraživanja ostala za sudske takse Elvako i BMD	-	41.745
Potraživanja Biteks u stečaju	44.259	44.259
Potraživanja Bobar banka u stečaju	49.872.830	49.872.830
Potraživanja Banka Srpske –u likvidaciji	34.040.077	34.040.077
Potraživanja UNIS fabrika cijevi-u stečaju	5.078.125	5.078.125
Potraživanja Farmland –u stečaju	1.755.000	1.755.000
Potraživanja HPK Kozarska Dubica-u stečaju	513.932	513.932
Potraživanja ostala-Boska	-	651.407
Potraživanja ostala-Kaldera	55.911	271.630
Potraživanja od Fonda stanovanja	-	150.000
Potraživanja za više plaćen porez na dobit		597.054
Ukupno kratkoročna potraživanja:	95.154.694	127.838.296
Ispravka vrijednosti:	(94.928.504)	(126.188.183)
Ukupno kratkoročna potraživanja:	226.190	1.650.113

15. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kratkoročni krediti i plasmani povezanim pravnim licima – Fond stanovanja Republike Srpske	2.600.000	10.000.000
Kratkoročni krediti u zemlji	33.980.000	17.791.229
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva za naplatu do godinu dana (napomena 16)	67.565.918	152.185.678
Dio dugoročnih hartija od vrijednosti koji dospijeva za naplatu do godinu dana (napomena 16)	4.192.259	5.290.475
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	108.338.177	185.267.382
Ispravka vrijednosti kratkoročnih kredita povezana pravna lica	-	(125.000)
Ispravka vrijednosti kratkoročnih kredita u zemlji	(26.299.931)	(98.571.937)
Ispravka vrijednosti kratkoročnih HOV	(586.343)	(90.308)
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	81.451.903	86.480.137

Na osnovu Odluka Vlade Republike Srpske Fond je zaključio Ugovore o zajmu-kratkoročne pozajmice uz kamatnu stopu 3,5 % sa PROINTER ITSS d.o.o. Banja Luka, Nova DIPO d.o.o. Gradiška, Agent eneks d.o.o. Prijedor, Kastelina Srpska d.o.o. Modriča, Olimpijski Centar Jahorina, Tehnički remont a.d. Bratunac, Enterijeri Vrbas d.o.o. Banja Luka, Prijedorputevi a.d. Prijedor.

Uz kamatnu stopu od 1,8% zaključeni su Ugovori o pozajmici sa PI „Sava Semberija“ doo Bijeljina i „Vitaminska“ ad Banja Luka.

16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Poslovni račun- domaća valuta	3.218.853	19.524.462
Poslovni račun- strana valuta	7.197.434	9.804.655
Ukupno:	10.416.287	29.329.117
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava	(26.041)	(73.323)
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	10.390.246	29.255.794

Obezvrijeđenje novčanih sredstava u iznosu od 26.041 KM odnosi se na obezvrijeđenje novčanih sredstava na osnovu procjene rizika, a u skladu sa utvrđenom Metodologijom za procjenu obezvrijeđenja plasmana prema MSFI-9.

17. Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničena na dan 31. decembra 2023. godine su iskazana u iznosu od 779.035 KM i odnose se na pripadajuću kamatu koja dospijeva 01. januara 2024. godine.

18. Kapital

Kapital	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Akcijski kapital – registrovan	360.375.431	350.675.431
Akcijski kapital – neregistrovan	3.300.000	9.700.000
Zakonske rezerve	1.809.387	1.809.387
Neraspoređena dobit prethodnih godina	16.854.268	16.854.268
Dobitak tekuće godine	19.656.112	-
Gubitak tekuće godine	-	(497.944)
Gubitak ranijih godina	(92.751.820)	(92.253.876)
Ukupan kapital:	309.243.378	286.287.266

Na dan 31.12.2023. godine registrovani akcijski kapital Fonda iznosi 360.375.431 KM i podijeljen je na 360.375.431 akciju nominalne vrijednosti 1.00 KM za jednu akciju. Vlasnik cjelokupnog akcijskog kapitala Fonda je Republika Srpska. Akcije Fonda ne kotiraju na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Ostali akcijski iznosi 3.300.000 KM, a odnosi se na sredstva Fonda za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu RS koja su u skladu sa Zakonom o Fondu i odlukom Vlade RS prenesena na Fond za koje nije izvršena registracija povećanja osnovnog kapitala do dana sastavljanja priloženih finansijskih izvještaja.

Zakonske rezerve predstavljaju izdvajanja iz raspodjele dobitka u skladu sa članom 231. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19), i to najmanje u visini 5% od dobitka tekuće godine umanjene za gubitak prethodne godine, sve dok te rezerve, zajedno sa rezervama kapitala, ne dostignu visinu od najmanje 10% osnovnog kapitala, ili osnivačkim aktom, odnosno statutom određeni veći dio osnovnog kapitala.

Zakonske rezerve koriste se za pokriće gubitka, a ako prelaze iznos od 10% osnovnog kapitala, ili osnivačkim aktom, odnosno statutom određenog većeg dijela osnovnog kapitala, mogu se koristiti i za povećanje osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2023. godine zakonske rezerve Fonda iznose 1.809.387 KM.

19. Dugoročne obaveze

Dugoročni krediti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze po emitovanim obveznicama NLB Banke a.d. Banja Luka	9.375.000	10.937.500
- IDA 3533 BOS (Iip)	7.821.250	8.692.405
- IDA 3191 BOS (Iip)	4.253.452	4.793.914
- WB IBRD 78390	26.188.047	28.678.586
- WB IBRD 81670 – dodatno finansiranje	36.598.864	39.306.879
- EIB 25.254	3.905.277	12.109.063
- EBRD 9183	9.880.049	9.880.049
Ukupno:	98.021.939	114.398.396
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	(7.531.101)	(14.463.082)
Tekuće dospjeće HoV	(1.562.500)	(1.562.500)
Ukupno:	88.928.338	98.372.814

Tekuće dospijeće dugoročnih kredita i emitovanih obveznica:

	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Obaveze za tekuće dospjeće dugoročnih kredita iz inostranstva:</i>		
Međunarodna asocijacija za razvoj:		
- IDA 3533 BOS (Iip)	405.091	643.881
- IDA 3191 BOS Iip	625.698	416.862
- WB IBRD 78390	2.490.538	2.490.538
- EIB 25.254	1.301.759	8.203.786
- IBRD 81670	2.708.015	2.708.015
Obaveze po osnovu emitovanih obveznica (napomena 20)	1.562.500	1.562.500
Ukupno	9.093.601	16.025.582

a) IDA 3533 BOS

Na dan 31.12.2023. godine Fond je imao obavezu po osnovu dugoročnog kredita u iznosu od 7.821.250 KM koji se odnosi na obavezu po osnovu kredita potpisanog između IDA i Bosne i Hercegovine (Ugovor broj 3533 BOS, potpisan dana 19.10.2001. godine), kao i Subsidijarnog ugovora potpisanog između Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Fonda dana 31.12.2001. godine. Ukupan iznos kredita namijenjenog Republici Srpskoj je 5.270.000 SDR. Kredit je sa rokom otplate od 35 godina i grejs periodom od 10 godina. Navedeni kredit je beskamatni, sa ugovorenim servisnim troškom od 0.75% godišnje i komisionom provizijom od 0.50% godišnje. Kredit je namijenjen Drugom projektu mikrofinansiranja lokalnih zajednica u Republici Srpskoj.

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

b) IDA 3191 BOS

Na dan 31.12.2023. godine Fond je imao i obavezu po osnovu dugoročnog kredita u iznosu od 4.253.452 KM koji se odnosi na obavezu po osnovu kredita potpisanog između IDA i Bosne i Hercegovine (Ugovor broj 3191 BOS, od 3. juna 1999. godine), kao i Subsidijarnog ugovora potpisanog između Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Fonda od 27.8.1999. godine. Ukupan iznos kredita namijenjenog Republici Srpskoj je 3.440.000 SDR. Kredit je sa rokom otplate od 35 godina, grejs periodom od 10 godina. Navedeni kredit je beskamatni, sa ugovorenim servisnim troškom od 0.75% godišnje i komisionom provizijom od 0.50% godišnje. Kredit je namijenjen Probnom projektu lokalnog razvoja u Republici Srpskoj.

c) WB IBRD 78390

Obaveza po osnovu dugoročnog kredita iskazanog na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 26.188.047 KM odnosi se na obavezu po osnovu kredita potpisanog između Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) i Bosne i Hercegovine (Ugovor broj 78390 BA, potpisan dana 18.2.2010. godine), Subsidijarnog ugovora potpisanog između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske dana 20.4.2010. godine, kao i Sporazuma o prenosu zajma između Vlade Republike Srpske i Investiciono-razvojne banke Republike Srpske potpisanog dana 19.11.2010. godine. Ukupan iznos kredita namijenjenog Republici Srpskoj je 19.120.000 EUR. Kredit je sa rokom otplate od 25 godina koji uključuje grejs period od 10 godina. Kamatna stopa po kreditu je LIBOR za EUR uvećana za varijabilnu maržu. Naknada za odobravanje kredita je 0.25% od odobrenog iznosa. Kredit je namijenjen unapređenju dostupnosti finansijskih sredstava za mala i srednja preduzeća.

d) WB IBRD 81670

Obaveza po osnovu dugoročnog kredita iskazanog na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 36.598.864 KM odnosi se na obavezu po osnovu kredita potpisanog između Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) i Bosne i Hercegovine (Ugovor broj 81670 BA, potpisan dana 24.7.2012. godine), Sporazuma o prenosu zajma između Vlade Republike Srpske i Investiciono-razvojne banke Republike Srpske potpisanog dana 5.2.2013. godine. Kredit je sa rokom otplate od 25 godina koji uključuje grejs period od 10 godina. Kamatna stopa po kreditu je LIBOR za EUR uvećana za varijabilnu maržu. Kredit je namijenjen unapređenju dostupnosti finansijskih sredstava za mala i srednja preduzeća.

e) EIB 25.254

Obaveza po osnovu dugoročnog kredita iskazanog na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 3.905.277 KM odnosi se na obavezu po osnovu kredita potpisanog između Evropske investicione banke (EIB) i Bosne i Hercegovine (Ugovor broj 25.254 BA, potpisan dana 26.11.2009. godine). Kredit je sa rokom otplate od 25 godina koji uključuje grejs period od 10 godina. Kredit je namijenjen unapređenju dostupnosti finansijskih sredstava za mala i srednja preduzeća.

f) WB IBRD 9183

Obaveza po osnovu dugoročnog kredita iskazanog na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 9.880.049 KM odnosi se na obavezu po osnovu kredita potpisanog između Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Republike Srpske (implementira se preko IRBRS), a cilj projekta je podrška oporavka firmama pogođenim korona virusom.

Obaveze po osnovu emitovanih obveznica odnose se na emisiju od 12.500 obveznica po nominalnoj vrijednosti od 1.000 KM po obveznici uz kamatnu stopu od 3% na period od 8 (osam) godina uz polugodišnju isplatu anuiteta.

20. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita (napomena 19)	7.531.101	14.463.082
Tekuće dospjeće HoV (napomena 19)	1.562.500	1.562.500
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	33.260	-
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	9.126.861	16.025.582

21. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dobavljači - povezana pravna lica (napomena 23)	6.703.731	3.113.022
Dobavljači u zemlji	1.490	1.490
Obaveze za sredstva po projektu UNDP	192.266	448.112
Ukupno obaveze iz poslovanja:	6.897.487	3.562.624

Obaveze prema dobavljačima-povezana pravna lica na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 6.703.731 KM (na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 3.113.022 KM) odnose se na obaveze Fonda prema Investiciono-razvojnoj banci po osnovu naknade za upravljanje.

22. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 31.156.850 KM (31. decembar 2022. godine u iznosu od 6.165.996 KM) odnosi se na garancije date preduzećima.

23. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Na dan 31.decembra 2023. godine, povezana pravna lica Fonda su Banka, i svi Fondovi kojima Banka upravlja:

- Investiciono-razvojna banka Republike Srpske a.d. Banja Luka;
- Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka;
- Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka;
- Fond stanovanja Republike Srpske a.d. Banja Luka;
- Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske a.d. Istočno Novo Sarajevo ;
- Fond za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu Republike Srpske a.d. Banja Luka.

Sljedeća salda potraživanja i obaveza su proizašla iz transakcija obavljenih sa povezanim licima:

Bilans stanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
AKTIVA:		
Fond stanovanja Republike Srpske	19.015.787	10.466.715
Fond za restituciju Republike Srpske	2.621.925	-
Ukupno imovina:	21.637.712	10.466.715
PASIVA		
Investiciono-razvojna banka Republike Srpske a.d., Banja Luka (napomena 20)	6.703.731	3.113.022
Akcijski fond Republike Srpske	25.332	-
Fond za restituciju Republike Srpske	7.928	-
Ukupno obaveze:	6.736.991	3.113.022

Bilans uspjeha	2023. u KM	2022. u KM
RASHODI		
Troškovi upravljanja Fondom		
Investiciono-razvojna banka Republike Srpske a.d. Banja Luka (napomena 5)	(7.490.709)	(4.415.267)
Troškovi kamate		
Akcijski fond a.d. Banja Luka	(25.332)	-
Fond za restituciju a.d. Banja Luka	(7.928)	-
Ukupno rashodi:	(7.523.969)	(4.415.267)
PRIHODI		

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Bilans uspjeha	2023. u KM	2022. u KM
Prihodi od kamate		
Fond stanovanja a.d. Banja Luka	15.787	316.715
Fond za restituciju Republike Srpske	21.925	-
Prihodi ukupno:	37.712	316.715

24. Upravljanje finansijskim rizicima

Kategorija finansijskih instrumenata

Kategorije finansijskih instrumenata su prikazane u narednoj tabeli:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Finansijska imovina:		
Dugoročni finansijski plasmani	321.542.467	284.203.788
Kratkoročni finansijski plasmani	81.451.903	86.480.137
Kratkoročna potraživanja	226.190	1.650.113
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	10.390.246	29.255.794
Ukupno	413.610.806	401.589.832
Finansijske obaveze		
Dugoročni i kratkoročni krediti	98.055.199	114.398.396
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	6.897.487	3.562.624
Ukupno	104.952.686	117.961.020

U svom redovnom poslovanju, Fond je, u različitom obimu, izložen određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku. Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Fond ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi.

Tržišni rizik

Rizik od promjene kursa stranih valuta

Fond je, u različitom obimu, izložen određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku. Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Fond ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi.

Fond je izložen deviznom riziku prvenstveno preko dugoročnih kredita koji su denominovani u stranoj valuti. Fond ne koristi posebne finansijske instrumente kao zaštitu od rizika, obzirom da u Republici Srpskoj takvi instrumenti nisu uobičajeni. Za dio svojih transakcija koje se odnose na EUR rukovodstvo Fonda smatra da Fond nije značajno izložen riziku od promjene kursa prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu iz razloga što je EUR vezana fiksnim valutnim kursom (1 EUR = 1.95583 KM) za KM.

U skladu sa navedenim, rukovodstvo Fonda nije vršilo analizu osjetljivosti na promjene kursa stranih valuta, izuzev za promjene SDR jer ima značajne obaveze po kreditima u toj valuti.

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine i obaveza Fonda u stranim valutama na dan izvještavanja je sljedeća:

	IMOVINA		OBAVEZE	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
EUR	7.197.434	9.778.351	76.572.238	89.974.577
SDR	-	-	12.074.702	13.486.319
CHF	-	1	-	-
USD	-	26.304	-	-
	7.197.434	9.804.656	88.646.940	103.460.896

Rizik od promjene kamatnih stopa

Fond je izložen raznim rizicima koji, kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Obzirom da Fond ima značajnu kamatonosnu imovinu, kao i dugoročne obaveze za kredite, prihodi/rashodi Fonda su u značajnoj mjeri zavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Fonda. Za upravljanje rizikom likvidnosti odgovorno je rukovodstvo Banke koje je uspostavilo određene procedure u vezi sa dugoročnim i kratkoročnim upravljanjem rizikom likvidnosti. Fond svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze. Fond raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti, depoziti kod poslovnih banaka) koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospijanja. Fond ne koristi finansijske derivate.

Ročnost dospijanja finansijskih obaveza i obaveza Fonda na dan 31.12.2023. godine je sljedeća:

Finansijska imovina

2023. godina	Manje od 1 mjeseca	od 1 mjeseca do jedne godine	Preko jedne godine	Ukupno
Nekamatonosna	226.190	-	-	226.190
Fiksna kamatna stopa	-	6.205.916	72.487.523	78.693.439
Varijabilna kamatna stopa	10.390.246	75.245.987	249.054.944	334.691.177
2022. godina	Manje od 1 mjeseca	od 1 mjeseca do jedne godine	Preko jedne godine	Ukupno
Nekamatonosna	1.650.113	-	-	1.650.113
Fiksna kamatna stopa	-	15.075.167	67.505.179	82.580.346
Varijabilna kamatna stopa	29.255.794	71.404.970	216.698.609	317.359.373
	30.905.907	86.480.137	284.203.788	401.589.832

“Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske” a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023.
godine

Finansijske obaveze

2023. godina	Manje od 1 mjeseca	od 1 mjeseca do jedne godine	Preko jedne godine	Ukupno
Nekamatonosna	6.930.747	-	-	6.930.747
Fiksna kamatna stopa	-	2.593.289	18.856.413	21.449.702
Varijabilna kamatna stopa	-	6.500.312	70.071.925	76.572.237
Ukupno:	6.930.747	9.093.601	88.928.338	104.952.686
2022. godina	Manje od 1 mjeseca	od 1 mjeseca do jedne godine	Preko jedne godine	Ukupno
Nekamatonosna	3.562.624	-	-	3.562.624
Fiksna kamatna stopa	-	2.623.243	21.800.576	24.423.819
Varijabilna kamatna stopa	-	13.402.339	76.572.238	89.974.577
	3.562.624	16.025.582	98.372.814	117.961.020

Pregled dospjeća finansijskih obaveza je napravljen na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijskih obaveza, na osnovu najranijeg datuma kada se od Fonda može tražiti da plati nastalu obavezu

Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze prema Fondu, što će rezultovati finansijskim gubitkom Fonda. Kreditni rizik nastaje kod potraživanja od pravnih lica, gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama. kao i preuzetih obaveza.

Upravljanje potraživanjima od finansijskih posrednika

Centar za upravljanje rizicima Investiciono-razvojne Banke RS kvartalno radi analizu poslovanja poslovnih banaka i drugih finansijskih posrednika preko kojih Fond plasira svoja sredstva krajnjim korisnicima. U skladu sa finansijskim rezultatima posrednika Centar za rizike daje prijedlog za rezervisanje potraživanja.

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Fond dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku.

25. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Fonda mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Fondu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

26. Događaji nakon datuma izvještavanja

Do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtjeva prema odredbama MRS 10 “Događaji nakon dana bilansa”.

27. Sudski sporovi

Na dan 31.12.2023. godine protiv Fonda se vodi jedanaest sudskih sporova, dok Fond vodi protiv svojih dužnika osam sudskih sporova. Vrijednost sporova u kojima se Društvo vodi kao tužilac iznosi 1.121.000 KM, dok vrijednost sporova u kojima se Društvo vodi kao tuženi iznosi 67.030 KM. Obzirom da se radi o sporovima po datim zajmovima, u skladu sa Metodologijom za procjenu obezvrjeđenja plasmana prema MSFI-9, izvršeno je obezvrjeđenje, te nisu vršena dodatna rezervisanja.

28. Devizni kursevi

Srednji kursevi za devize, utvrđeni po kursu Centralne banke BiH, primijenjeni za preračun deviznih pozicija izvještaja o finansijskom položaju u Konvertibilne marke, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	31.12.2023.	31.12.2022.
USD	1,769982	1,833705
SDR	2,381282	2,450479
EUR	1.95583	1.95583

Odgovorno lice
